

Obsah

I. Cíl metodiky	11
II. Vlastní popis metodiky	12
1 Úvod	12
2 Terminologický výkladový slovník	14
3 Plán pěstební péče o významný strom	18
3.1 Specifika plánů pěstební péče o staré stromy a stromové veterány	19
3.2 Pěstební cíl	20
3.3 Nejčastější pěstební cíle (trvalé i přechodné)	21
3.3.1 Velikost a tvar, struktura/architektura	21
3.3.2 Režim pěstební péče	22
4 Pěstební opatření	23
4.1 Analýza výsledků identifikace a hodnocení	23
4.2 Návrh pěstebních opatření	24
4.2.1 Pěstební potenciál (PP)	25
4.2.2 Technologie pěstebních opatření	27
4.2.3 Ztížené podmínky realizace	33
4.2.4 Naléhavost, termín a etapy realizace pěstebních opatření	34
4.3 Realizace pěstebních opatření	37
4.3.1 Příprava a zadání, realizace, výběr zhotovitele	37
4.3.2 Vlastní realizace, kontrola, technický dozor	38
5 Metodologie systémové evidence a monitorování realizovaných opatření včetně dalšího vývoje významného stromu	41
5.1 Evidenční složka významného stromu a evidenční databáze významných stromů	42
5.1.1 Evidence péče o významný strom	42
5.1.2 Evidenční databáze významných stromů	42
5.2 Evidence dokumentů ve složce významného stromu	43
5.2.1 Evidence dokumentů o pěstebních opatřeních	43
5.2.2 Evidence ostatních zásahů a událostí	43
5.3 Průběžné monitorování	44
5.3.1 Nahodilé monitorování	44
5.3.2 Cílené monitorování	45
5.4 Kontroly významných stromů	46
5.4.1 Zběžné orientační kontroly	46
5.4.2 Pravidelné komplexní kontroly	46
5.4.3 Jednorázové mimořádné kontroly	47
5.5 Nejčastější důvody kontrol významných stromů	47
5.6 Osoby provádějící kontrolu významných stromů	48
5.7 Zápis a evidence výsledků kontrol významných stromů	48

6	Technika a technologie řezu	49
6.1	Technika řezu	49
6.1.1	Řez na větevní límeček (větevní kroužek)	50
6.1.2	Řez větve natřikrát	50
6.1.3	Řez kodominantního větvení	51
6.1.4	Řez vidličnatého kodominantního větvení se zarůstající kůrou	52
6.1.5	Řez bočních větví v ostrém úhlu nasazení a se zarůstající kůrou	53
6.1.6	Řez na postranní větev	54
6.1.7	Třetinové pravidlo při řezu na postranní větev	55
6.1.8	Třetinové pravidlo při řezu postranní větve	55
6.1.9	Řez na pupen	56
6.1.10	Řez nežádoucích mladých bujných výmladků	56
6.1.11	Řez výhonu na čípek (fyziologicky aktivní)	57
6.1.12	Řez s ponecháním fyziologicky pasivního čípku	58
6.1.13	Řez na patku	58
6.1.14	Řez suchých větví	59
6.1.15	Řez naslepo	59
6.1.16	Řez protistojných a přeslenitě postavených větví	60
6.1.17	Pravidla řezu větví rostoucích blízko sebe	60
6.1.18	Termín řezu	63
6.1.19	Rozsah a velikost řezu	63
6.1.20	Ošetření řezných ran	64
6.2	Zakládací řезы – zakládací a rozvojová péče	65
6.2.1	Řez za účelem zapěstování koruny (VS-RZK)	65
6.2.2	Řez povýsadbový (VS-RPV)	66
6.2.3	Řez kompenzační (srovnávací) (VS-RK)	68
6.2.4	Řez výchovný (VS-RV)	70
6.2.5	Řez opravný (VS-ROP)	72
6.3	Udržovací řезы – udržovací péče	74
6.3.1	Řez bezpečnostní (VS-RB)	74
6.3.2	Odstranění suchých větví a pahýlů (VS-OSVP)	75
6.3.3	Řez zdravotní (VS-RZ)	75
6.3.4	Odstranění výmladků na bázi kmene a na kmeni (VS-OV)	77
6.3.5	Selektivní probírka výmladků na kmeni / v koruně (VS-SPV)	77
6.3.6	Lokální redukce ve prospěch volného provozního profilu (VS-RLPV)	78
6.3.7	Lokální redukce směrem k překážce (VS-RLSP)	79
6.4	Stabilizační řезы – udržovací péče	80
6.4.1	Lokální redukce z důvodu stabilizace (odlehčení) (VS-RLLR)	80
6.4.2	Redukce obvodová vrcholová (VS-ROV)	82
6.4.3	Redukce obvodová stranová (VS-ROS)	84
6.4.4	Redukce obvodová celková (VS-ROC)	87
6.4.5	Stabilizace sekundární koruny (VS-SSK)	88
6.4.6	Řez sesazovací (VS-RS)	90
6.5	Tvarovací řезы – udržovací péče	91
6.5.1	Řez tvarovací na hlavu (VS-RTHL)	91
6.5.2	Popouštěcí řez hlavatých korun (VS-RTPP)	92
6.5.3	Řez tvarovací na čípek ramenový (VS-RTCR)	94
6.5.4	Řez živých plotů a stěn (VS-RTZP)	96
6.5.5	Řez tvarovací speciální (VS-RTSP)	97
6.6	Speciální řезы – speciální péče	98
6.6.1	Řízená redukce a stabilizace starých stromů a stromových veteránů (VS-RRSV)	98
6.6.2	Sesazení stromu na torzo (VS-ST)	100
6.6.3	Přírodě blízké zásahy (VS-PBZ)	101
6.7	Řезы pro zlepšení podmínek významného stromu	103
6.7.1	Uvolnění korunového prostoru ve prospěch významného stromu (VS-UKP+)	103

6.7.2	Odstranění lián pnoucích se po stromě včetně jejich odstranění z kmene a koruny (VS-LO)	104
6.7.3	Přerušení (podříznutí) lián pnoucích se po stromě (VS-LR)	105
6.8	Bez plánovaného řezu v období následujících tří let (VS-BPR)	106
7	Bezpečnostní vazby a jiné stabilizační systémy	107
7.1	Instalace dynamické vazby (VS-VDD a VS-VDH)	107
7.2	Instalace statické vazby vrtané (VS-VSV)	110
7.3	Instalace statické vazby podkladnicové (VS-VSP)	112
7.4	Instalace obruče (VS-VO)	114
7.5	Úprava, oprava či výměna již instalované vazby (VS-VU)	115
7.6	Demontáž starých či nevyhovujících vazeb (VS-DSV)	116
7.7	Výroba a instalace podpěr (VS-VP)	117
7.8	Kontrola vazeb či stabilizačního systému běžná (VS-VKB)	119
7.9	Kontrola vazeb či stabilizačního systému revizní (VS-VKR)	119
7.10	Odstranění/oprava kotvení mladého stromu (VS-OKT)	120
7.11	Odstranění/oprava úvazku mladého stromu (VS-OKT)	122
8	Podpůrná a ochranná opatření	123
8.1	Instalace hromosvodu (VS-HRI)	123
8.2	Revizní kontrola již instalovaného hromosvodu (VS-HRKR)	124
8.3	Vizuální kontrola již instalovaného hromosvodu (VS-HRKV)	125
8.4	Zábrana proti zvěři – ochrana stromů proti poškození zvířaty (VS-ZZ)	125
8.5	Ochrana kůry proti poškození sluncem či mrazem (VS-OK)	126
8.6	Instalace kořenové chráničky (VS-CH)	127
8.7	Mechanická ochrana proti hmyzím škůdcům (VS-MH)	128
8.8	Ochrana stromů proti hmyzím škůdcům či houbovým chorobám aplikací postřiku (VS-CHP)	129
8.9	Ochrana stromů proti hmyzím škůdcům či houbovým chorobám aplikací mikroinjektáže (VS-MII)	130
8.10	Podpora perspektivy a vitality a ochrana významných stromů aplikací makroinjektáže (VS-MAI)	131
8.11	Mechanické odstranění jmelí či ochmetu (VS-JO)	132
8.12	Ochrana stromů proti jmelí postřikem (VS-JOP)	134
8.13	Odstranění objektů zarůstajících do kořenů, kmene nebo kosterních větví (VS-OZAR)	135
8.14	Mechanická zábrana proti ošlapu báze kmene a kořenových náběhů (VS-IMO)	136
8.15	Mechanická zábrana proti pojezdu báze kmene a jeho okolí (VS-IMP)	137
8.16	Omezení přístupu ke kmeni (kořenům, kořenové zóně) z důvodu zamezení mechanickému poškození či zhutňování půdy (VS-OPK)	138
8.17	Vyloučení přístupu osob z důvodu provozní bezpečnosti (VS-VPPB)	140
9	Konzervační ošetření	141
9.1	Konzervační ošetření mechanických poranění kmene a kosterních větví (VS-KO)	142
9.2	Konzervace otevřených dutin zastřešením (VS-KZ)	143
9.3	Konzervace otevřených dutin zastřešením – oprava nebo výměna stávajícího zastřešení (VS-KZ)	144
9.4	Konzervace historická (VS-KH)	146
10	Specializované průzkumy a diagnostika	148
10.1	Přístrojový test stromu (VS-TP)	148
10.2	Specializovaný průzkum stromu vizuální ze země (VS-TVV)	149
10.3	Specializovaný průzkum stromu vizuální s využitím lezecké techniky (VS-TVL)	150
10.4	Tahová zkouška stromu (VS-TAH)	152
10.5	Tomografické vyšetření kmene stromu (VS-TOM-K)	153
10.6	Tomografické vyšetření větve stromu (VS-TOM-V)	154
10.7	Odborné kolokvium (VS-OKO)	155
10.8	Terénní průzkum stanoviště (VS-TPS)	155
10.9	Fytopatologický průzkum (VS-FP)	156
10.10	Ornitologický průzkum (VS-OP)	157
10.11	Chiropterologický průzkum (VS-CP)	159
10.12	Entomologický průzkum (VS-EP)	161

11 Úprava a zlepšení stanovištních podmínek	163
11.1 Úprava stanovištních poměrů (VS-OS)	163
11.2 Odstranění konkurence travního drnu (VS-OTD)	164
11.3 Mulčování plošné (VS-MUP)	164
11.4 Výměna půdy sektoriální (VS-VPS)	166
11.5 Výměna půdy bodová s pomocí sond (VS-VPB)	166
11.6 Závlaha doplňková – umělá zálivka (VS-ZDO)	167
11.7 Závlaha retencí a infiltrací srážkové vody (VS-ZRIS)	168
11.8 Mechanické kypření zhutněných půd (VS-MKZP)	169
11.9 Změna vegetačního krytu (VS-ZVK)	169
11.10 Půdní injektáž (VS-PUI)	170
11.11 Výměna půdy v kořenové zóně (VS-VPKZ)	171
11.12 Aplikace hnojiv a látek vylepšujících stanoviště (VS-HNL)	171
11.13 Zvětšení prokořenitelného prostoru pod konstrukcemi (VS-ZPPK)	173
11.14 Použití strukturálních substrátů (VS-SSUB)	174
11.15 Půdní buňky (VS-PB)	175
11.16 Přemostění kořenové zóny (VS-PKZ)	176
12 Doprovodná opatření	177
12.1 Ponechání ořezaných větví a jejich zbytků v blízkosti stromu (VS-PV)	177
12.2 Ponechání štěpky z ořezaných větví v blízkosti stromu (VS-PS)	178
12.3 Ponechání velkých kusů dřeva přirozenému rozkladu v blízkosti stromu (VS-PVD)	180
12.4 Instalace či oprava plůtků, ohrádek a jiných zábran proti vstupu (VS-IPZ)	182
12.5 Instalace či oprava mobiliáře u významného stromu (VS-IMB)	183
12.6 Instalace či oprava označení (tabule) památného stromu (VS-IOP)	184
12.7 Instalace či oprava označení významného stromu (VS-IOV)	186
13 Veteranizace a biotopové úpravy dřevin	187
13.1 Veteranizace (VS-VET)	188
13.2 Vrškové (osečné) hospodaření (VS-VRH)	190
13.3 Pařezení (VS-PAR)	192
13.4 Kroužkování (VS-KRK)	195
13.5 Umělá tvorba dutin a prasklin (VS-UTD)	196
13.6 Letnina a osekávání větví (VS-LET)	198
14 Odstranění nevhodných dřevin a kácení	199
14.1 Odstranění konkurenčních stromů ve prospěch významného stromu (VS-OKS)	199
14.2 Odstranění náletových a podrostových rostlin (zejména dřevin) ve prospěch významného stromu (VS-ONP)	201
14.3 Odstranění nevhodného, poškozeného či defektního kmene z vícekmene (VS-OKM)	202
14.4 Přesazení nevhodně umístěného stromu (VS-PRE)	203
14.5 Kácení stromů volné (VS-KV)	204
14.6 Kácení stromů s přetažením (VS-KSP)	205
14.7 Kácení postupné s volnou dopadovou plochou (VS-KPV)	206
14.8 Kácení postupné s překážkou v dopadové ploše (VS-KPP)	207
Abecední rejstřík pěstebních opatření	209
III. Srovnání novosti postupů	211
IV. Popis uplatnění certifikované metodiky	212
V. Ekonomické aspekty	213
VI. Seznam použité související literatury	214
1 Právní předpisy, české státní a evropské normy	214
2 Standardy péče o přírodu a krajinu	214
3 Stávající metodiky	215
4 Ostatní literatura	215
VII. Seznam publikací, které předcházejí metodice	219
Příloha	220